

נושא השיעור: פסוקית מצומצמת

שם המורה: ארנון דותן

כיתות היעד: י, יא

מקום השיעור ברצף הלימודי: שיעור מספר ארבעים ואחת

בתחביר

עורך המצגת - ארנון דותן

כל הזכויות שמורות לוויסכול לימודים מקוונים בע"מ

פסוקית מצומצמת

פסוקית מצומצמת – פסוקית שיש בה שם-פועל, ואין בה פועל.

שם פועל

אינו חלק מנשוא מורחב

פותח פסוקית מצומצמת.

נשוא

רצונה של רוני הוא לאכול גלידה.

חלק מנשוא מורחב

אינו פותח פסוקית מצומצמת.

נשוא מורחב

רוני עומדת לאכול גלידה.

פסוקית מושא מצומצמת

פסוקית מושא

מושא - אימא ביקשה ממני **לסדר את החדר.** = אימא ביקשה ממני **שאסדר את החדר.**

פסוקית תכלית מצומצמת

פסוקית תכלית

תיאור - נסענו לטבריה **כדי להתרחץ בכינרת.** = נסענו לטבריה **כדי שנתרחץ בכינרת.**

פסוקית אופן מצומצמת

פסוקית אופן

תיאור - עשיתי זאת **בלי להתכוון.** = עשיתי זאת **בלי שהתכוונתי.**

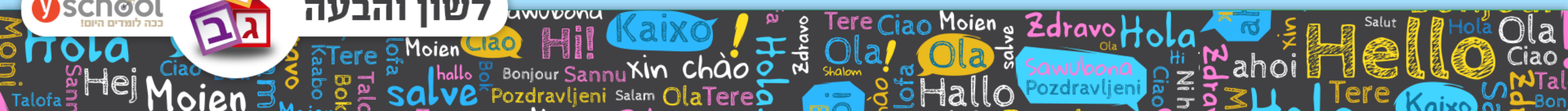
פסוקית לוואי מצומצמת

פסוקית לוואי

לוואי - הצורך **ללמוד למבחנים** מקשה עליי. = הצורך **שאלמד למבחנים** מקשה עליי

לשון והבעה

1. משפט שיש בו שם פועל שאינו נשוא מורחב – אפשר לראות בו משפט פשוט או משפט מורכב בעל פסוקית מצומצמת.

משפט פשוט.

כדאי ללבוש מעיל חם.

משפט מורכב בעל פסוקית נושא מצומצמת.

2. אם לשם הפועל לא נקשרת אפילו מילה אחת, לא רואים בה פסוקית מצומצמת.

משפט פשוט.

אסור לעשן.

מתוך בגרות חצב-ברק 2017

לפניך שלושה משפטים, ובכל אחד מהם שם פועל. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

פסוקית לוואי מצומצמת

I. הצורך של הצעירים לספק לעצמם מידע כל הזמן גורם למחסור קבוע במנוחה.

פסוקית נושא מצומצמת

II. כאשר אפשר לשוחח עם קבוצה גדולה של שותפי רשת, השיחה פנים אל פנים נעשית משעממת.

III. הצעירים בימינו מסוגלים לראות את העולם רק בכלים דיגיטליים כמו מצלמה, רשתות חברתיות

ויישומונים בטלפון.

א. (1) בשניים מן המשפטים שם הפועל פותח פסוקית מצומצמת.

בכל אחד ממשפטים אלה תחם את הפסוקית המצומצמת, וציין את תפקידה התחבירי.

נשוא מורחב

(2) קבע את תפקיד שם הפועל במשפט שבו אין פסוקית מצומצמת.

מתוך בגרות קיץ 2018

לפניך שני משפטים מורכבים.

I. לאחר עיבוד הנתונים התברר כי קבוצת המבוגרים זכתה בציון הגבוה ביותר.

II. כדאי להקצות לאנשים מבוגרים תפקידי מפתח בתחום החברתי, כמו תפקידי ייעוץ וניהול משא ומתן.

(1) תחם בכל משפט את הפסוקית. (אחת הפסוקיות היא פסוקית מצומצמת).

(2) ציין את התפקיד התחבירי המשותף לשתי הפסוקיות שתחמת.

פסוקית נושא

(3) כתוב מחדש את המשפט בעל הפסוקית המצומצמת: הפוך את הפסוקית המצומצמת לפסוקית רגילה.

כדאי שנקצה לאנשים מבוגרים תפקידי מפתח בתחום החברתי, כמו תפקידי

ייעוץ וניהול משא ומתן.

נושא השיעור הבא:

פירוק משפטים

לשון והבעה

